

# درس هشتم

## عناصر داستان (۵):

رونویسی و بازنویسی آغاز داستان



دانش‌آموزان عناصر آغازین داستان را تشخیص دهند.  
دانش‌آموزان با تشخیص ترتیب و توالی درست عناصر آغازین هر داستان، آن را کامل کنند.  
دانش‌آموزان نامی برای داستان بگویند و بنویسند.  
دانش‌آموزان داستان کامل شده را دوباره بخوانند.  
دانش‌آموزان داستان منسجم و زیبایی برای دیگران تعریف کنند.

## باهم بیاموزیم (فعالیت‌های کلاسی)



معلم با همراهی دانش‌آموزان از کتابخانه‌ی کلاس، کتاب داستان یا داستانی تصویری را که مورد علاقه‌شان است، انتخاب و توجه آن‌ها را به نام داستان جلب می‌کند. تصویرها یا کلمه‌هایی که مربوط به عناصر مختلف بخش آغازین داستان هستند، یعنی شخصیت، زمان، مکان و کار شخصیت اصلی (شزمک) در معرض دید دانش‌آموزان قرار داده می‌شود.

معلم چندبار داستان را برای دانش‌آموزان بیان (گفتاری یا نوشتاری) می‌کند. هر بار یکی از عناصر آغازین داستان بیان نمی‌شود تا دانش‌آموزان ضمن تشخیص اینکه کدام یک از عناصر آغازین بیان نشده با راهنمایی معلم آن کلمه یا جمله را انتخاب و داستان را تکمیل کنند.

بهتر است هر بار فقط یکی از عناصر آغازین مثلاً شخصیت گفته یا نوشته شود. هر بار بعد از تکمیل داستان با یکی از عناصر آغازین (شزمک)، دانش‌آموزان داستان را بازتعریف و بازنویسی کنند.

در صورت توانایی دانش‌آموزان، هر یک از عناصر آغازین می‌تواند با توصیفات (رشاچقک‌لب‌مش) دقیق‌تر و زیباتر بیان شوند.

بایسته است در صورت توانایی دانش‌آموزان، به کارگیری ابزار انسجامی برای زیباتر و مفهوم‌دارتر شدن داستان مورد توجه قرار گیرد.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.



### همکار و والدین گرامی! برای انجام این تمرین به روش زیر عمل کنید:

۱. از دانش‌آموزان بخواهید به تصویرها نگاه کنند.
۲. با توجه به عناصر آغازین داستان (شزمک) با دانش‌آموزان پرسش و پاسخ داشته باشید و از کلمه‌های پرسشی (چه کسی، چه وقت، کجا و چه کار) استفاده کنید.
۳. جمله‌های ابتدایی داستان را ناقص بگویید و هر بار یکی از عناصر شخصیت، زمان، مکان و کار شخصیت اصلی داستان را ناگفته باقی بگذارید تا دانش‌آموزان با توجه به تصویرهای داستان و پرسش و پاسخ قبلی آن را کامل کنند.
۴. با کمک و راهنمایی شما دانش‌آموزان نامی برای داستان انتخاب کنند و بگویند.
۵. سپس از دانش‌آموزان بخواهید بار دیگر داستان را بازگو کنند.

### متن داستان:

یکی بود، یکی نبود، غیر از خدا هیچ‌کس نبود. زهرا در یک روز پاییزی در کلاس نشسته بود و معلم می‌خواست دیکته بگوید. همه‌ی بچه‌ها مداد و دفتر خود را روی میز گذاشتند. اما زهرا مدادش را پیدا نمی‌کرد و ناراحت بود. مریم به زهرا یک مداد قرض داد. زهرا خوشحال شد و دیکته‌اش را نوشت. در آخر زهرا مداد مریم را پس داد.

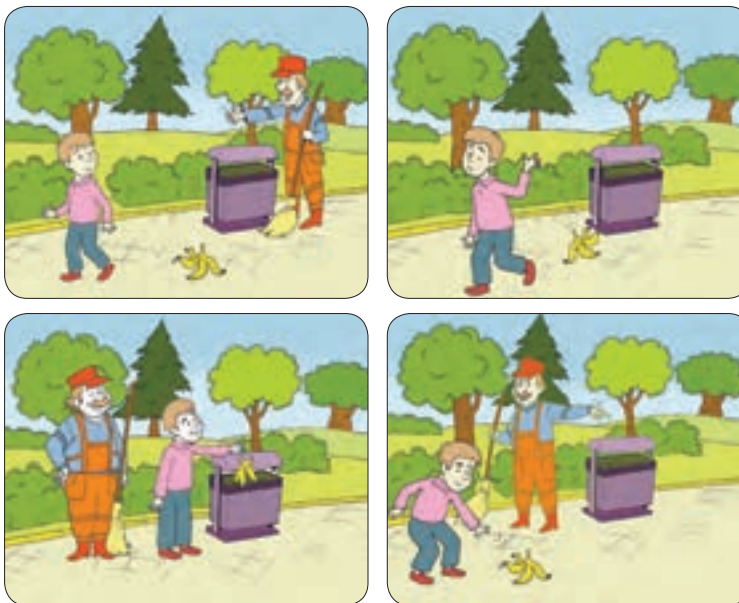
**همکار گرامی!** دانش‌آموزان تصویرهای داستان را ببینند و جمله‌ها و عناصر آغازین داستان را بخوانند. با پرسش و پاسخ، آن‌ها علاوه بر شناسایی عناصر آغازین داستان، به تشخیص توالی قرارگیری این عناصر در جمله‌ی ابتدایی داستان و چگونگی شروع داستان می‌رسند.

رونویسی این داستان (ترجیحاً به صورت رنگی) برای تکلیف منزل می‌تواند در نظر گرفته شود. توجه دانش‌آموزان را به چگونگی انسجام جمله‌های داستان از طریق به‌کارگیری کلمه‌های ربط، استفاده از ضمیر به جای اسم و به‌کاربردن کلمه‌های آغازگر هر کدام از جمله‌ها (در همان موقع، در نتیجه و...) جلب نمایید.



۲. با هم بخوانیم.

## پاکیزگی



### آغاز

شخصیت(ها): سعید

زمان: بعدازظهر

مکان: پارک

کاری که شخصیت اصلی داستان در ابتدا انجام می‌دهد:

به پارک رفت و موز خورد.

سعید بعدازظهر به پارک رفت و موز خورد.

ولی او کار اشتباهی کرد و پوست موز را روی زمین انداخت.

در همان موقع رفتگر پارک سعید را صدا زد و با او صحبت کرد.

در نتیجه سعید از کارش خجالت کشید و پوست موز را در سطل انداخت.

۳. پرسش و پاسخ‌ها را بخوانید و جاهای خالی متن داستان را با توجه به پاسخ‌ها کامل کنید.



## یک روز برفی



یکی بود، یکی نبود، غیر از خدا هیچ کس نبود. .... و ..... در .....  
 در ..... اما هوا خیلی سرد بود. برای همین آن‌ها تصمیم  
 گرفتند که لباس گرم بپوشند تا بیمار نشوند. در آخر آن‌ها یک آدم برفی زیبا درست کردند.

### آغاز

شخصیت‌های اصلی داستان چه کسانی هستند؟ مریم و امین

زمان داستان چه وقت بود؟ یک روز برفی

مکان داستان در کجاست؟ حیاط خانه

چه کاری شخصیت‌های اصلی داستان در ابتدا می‌خواستند انجام دهند؟ می‌خواستند آدم برفی درست کنند.

۴. جاهای خالی متن داستان را با استفاده از عناصر داده شده‌ی داستان، کامل نمایید و نامی دیگر برای داستان انتخاب کنید و بنویسید.

## آتش‌سوزی



نام دیگر داستان: .....

یکی بود، یکی نبود، ..... و ..... از ..... ناگهان آن‌ها خانه‌ای را دیدند که آتش گرفته است. برای همین فاطمه سریع به ۱۲۵ تلفن کرد و آتش‌نشان‌ها آمدند. در آخر آن‌ها آتش را خاموش کردند.



۵. پاسخ مناسب پرسش‌ها را انتخاب کنید و داستان را کامل کنید و نامی برای آن بنویسید.



نام داستان: .....

یکی بود، یکی نبود، غیر از خدا هیچ کس نبود. .... چون  
 همسایه‌ها می‌خواستند در پارک محله مسابقه‌ی دو برگزار کنند و او دلش می‌خواست در این مسابقه برنده شود.  
 اما بقیه‌ی دوندگان قوی بودند و خیلی سریع می‌دویدند. برای همین پارسا با مربی‌اش خیلی تمرین کرد و سرانجام  
 او در مسابقه‌ی دو شرکت کرد و برنده شد.

..... شخصیت اصلی داستان چه کسی است؟  
 ..... زمان داستان چه وقت بود؟  
 ..... مکان داستان کجاست؟  
 ..... شخصیت اصلی داستان در ابتدا چه کاری انجام می‌داد؟

در پارک

هر روز بعد از مدرسه

پارسا

می‌دوید

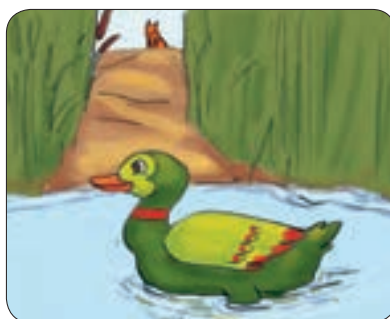
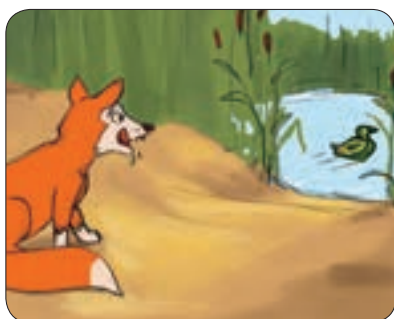
**والدین گرامی!** هر شب داستان کوتاهی برای فرزندتان بگویید، با پرسش و پاسخ و گفت‌وگو به خلق داستانی با شخصیت، زمان و مکان و کاری که شخصیت اصلی در ابتدای داستان انجام می‌دهد پردازید، بدین ترتیب توانایی‌های تفکر کودکان را می‌پرورانید. با هم، نامی برای داستانتان انتخاب کنید.



همکار گرامی! توصیه می‌شود دانش‌آموزان همه‌ی داستان‌های درس را در منزل بازگویی و بازنویسی کنند.



۶. عناصر داستان را در جاهای خالی بنویسید و داستان را کامل کنید و نامی برای آن بنویسید.



.....

روزی و روزگاری ..... در ..... روی ..... روباه گرسنه بود و می‌خواست یک اردک شکار کند. یک‌دفعه روباه به اردک حمله کرد و دنبالش دوید اما اردک توانست فرار کند و در نتیجه روباه گرسنه ماند.

اردک زرنگ      شنا می‌کرد      برکه      یک صبح قشنگ

شخصیت	زمان	مکان	کار
.....	.....	.....	.....

